

52 **Caritas International in Congo** jaar actief aanwezig

SOLIDARITEIT
Een gedeelte
kerst

MIGRANTEN
Hereniging
van gezinnen

HONGERSNOOD
Antwoord
op de crisis

Kerstmis in het teken van "delen"

Kunnen de millenniumontwikkelingsdoelstellingen bereikt worden in 2015 als onwetendheid, armoede en honger terrein blijven winnen en vele delen van de wereld bedreigen?

In Afrika en Azië kreunen talrijke streken onder conflicten, oorlogen en steeds terugkerende natuurrampen die tragische omwentelingen veroorzaken en soms onherstelbare schade aanrichten.

Laten we even stilstaan bij deze drama's tijdens de eindejaarsfeesten waarin Kerstmis ons samenbrengt om de geboorte van Jezus te vieren. Kerst betekent immers solidariteit, liefde en delen.

In een recent verleden was het gebruikelijk om bij het kerstdiner een stoel voor de armen te reserveren en de voordeur niet te vergrendelen, voor in het geval er een arme zou opdagen. Meer dan een traditie, herinnert dit gebruik ons eraan dat "de Heer ieder van ons lief

heeft, opkomt voor het recht van de onderdrukten, de hongerigen brood geeft, de vreemdeling in bescherming neemt en de wees en weduwe bijstaat". Deze traditie beleeft men als een geloofsdaad.

Beste sympathisanten, dit gebaar van "delen" uit u door uw vrijgevigheid en uw steun aan onze hulpprogramma's, zoals eind september voor Zuid-Soedan.

Wij werken samen aan een betere wereld en brengen niet alleen hoop maar ook zekerheid bij vele mensen in nood. We wensen u een vreugdevol kerst- en eindejaarsfeest vol geluk en voorspoed. ■

Het hele Caritas-team

Voedselzekerheid als enige doel

Caritas International België is sinds 1960 actief in Congo. Met talrijke en gevarieerde projecten wil onze organisatie de voedselzekerheid van de arme bevolkingsgroepen op het platteland verbeteren en hen betrekken bij de ontwikkeling van hun streek.

Caritas International in Congo

Dit is alvast het doel dat Caritas International de laatste jaren in Congo nagestreefd heeft, in overeenstemming met de strategie die we samen met onze partners voor de periode 2008-2012 vastgelegd hebben.

In dit land, tachtig keer groter dan België, is meer dan 80% van de bevolking werkzaam in de landbouw. Caritas International werkt er aan talrijke programma's gaande van noodhulp tot heropbouw en ontwikkeling. En dan spreken we nog niet over de microprojecten.

Deze laatste hebben ondanks hun kleinschalige karakter het grote voordeel dat de betrokken bevolking er rechtstreeks voordeel uit haalt. Ze zijn ook het resultaat van een nauwe samenwerking met de plaatselijke Caritasorganisaties en bisdommen die heel dicht bij de plattelandsbevolking staan.

Talrijke bisdommen dragen zo hun steentje bij en helpen Caritas International om de voedselzekerheidsprojecten in Congo in goede banen te leiden. Deze projecten zijn ook een antwoord op de humanitaire noodtoestanden. Vooral regio's die geleden hebben onder de oorlog die het land jarenlang geteisterd heeft, krijgen hulp.

De bevolking beschikt door de oorlog over zeer weinig hulpmiddelen en is dus volledig afhankelijk van solidariteit en humanitaire hulp.

Congo beschikt nochtans over een enorm potentieel waarmee dit land -mits goed beheerd- perfect in zijn eigen behoeften zou kunnen voorzien.

Caritas International is zich bewust van dit feit en spitst zich daarom toe op voedselzekerheid. Met haar projecten mikt ze op de capaciteitsopbouw van boerenorganisaties om de levensomstandigheden van de plaatselijke bevol-

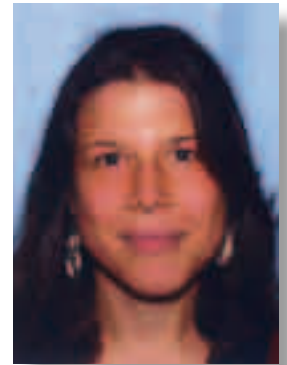
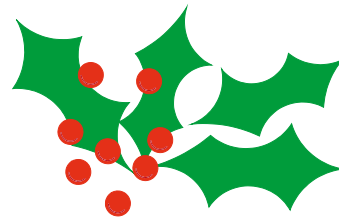

king, en vooral die van de plattelandskinderen, te verbeteren.

De toename van de landbouwproductie is te danken aan de introductie van nieuwe zaadsoorten en betere landbouwtechnieken enerzijds en aan de begeleiding van de landbouwersverenigingen anderzijds. Ook is het plan opgevat om in de toekomst landbouwers betere bewarings- en verwerkingstechnieken aan te leren en hen te begeleiden bij de afzet en de verkoop van de opbrengst.

Een halve eeuw actief aanwezig

*Emilie Cordelier,
onze vertegenwoordigster
in Kinshasa*

Voor deze speciale eindejaarseditie, gewijd aan de activiteiten van Caritas International in Congo, vonden we het een goed idee het woord te geven aan ex-landgenoten die er dagelijks met de harde realiteit geconfronteerd worden.

België en Congo delen een lange geschiedenis. Als voormalige Belgische kolonie heeft Congo nog altijd een grote plaats in het hart van de Belgen. Er is immers nog veel dat beide landen en volkeren bindt. Het is dus niet verwonderlijk dat Caritas International in dit enorme land tal van humanitaire hulpprojecten heeft lopen ten voordele van de meest achtergestelde lagen van de bevolking. We vroegen Emilie Cordelier, onze vertegenwoordigster in Congo, om onze donateurs op de hoogte te brengen van onze activiteiten in het land van de Grote Meren.

Emilie vertelt ons eerst hoelang we al in het land actief zijn en wat we precies proberen te bereiken. "De Democratische Republiek Congo is een van de armste landen ter wereld. Het staat op de 168^e plaats op de VN-lijst van menselijke ontwikkeling (Human Development Index). Jarenlange conflicten hebben heel wat doden gemaakt en veel menselijk leed veroorzaakt. Sinds 1998 zijn er meer dan 3,5 miljoen mensen gestorven van honger, door geweld of aan ziektes. Hoewel Congo met zijn regenwoud en mineralen de grootste rijkdommen van Afrika bezit, leeft het gros van de Congolezen in extreme armoede: ze moeten het zien te red- den met minder dan een dollar per dag.

ONGEVEER 70% VAN DE BEVOLKING IS ONDERVOED

De humanitaire situatie in Congo is een van de meest levensbedreigende en ingewikkelde ter wereld. De mensenrechten worden er voortdurend geschonden en corruptie heerst alom als gevolg van een falende regering. Dit geeft gewapende milities vrij spel om de burgerbevolking straffeloos uit te buiten en te mishandelen. Seksueel geweld op vrouwen en kinderen heeft zware fysische, psychologische en sociale gevolgen voor de slachtoffers. Dat is dan ook de reden waarom

De voorzitter van CI bezocht een project op het plateau van Batéké

de interventie in Congo zo belangrijk is voor Caritas International en het hele Caritasnetwerk.

Caritas International is in Congo actief sinds de onafhankelijkheidsverklaring van 1960, hoewel het vertegenwoordigingsbureau van Caritas International zelf nog maar sinds 1998 bestaat.

SNEL OPTREDEN BIJ NOODTOESTANDEN

Aanvankelijk waren de acties van Caritas International vooral gericht op noodhulp ten behoeve van de meest kwetsbaren in de Congolese samenleving. Voedselhulpprojecten, non-foodon-

dersteuning, herstel van medische infrastructuur, verdelen van geneesmiddelen, humanitaire hulp etc. hielpen slachtoffers van de voortdurende conflicten, ondervoede kinderen en ontheemden uit de nood. Caritas International ondersteunde bovendien ook microprojecten die zich mettertijd meer en meer gingen toespitsen op structurele ontwikkelingsprogramma's rond voedselzekerheid, het belangrijkste element van onze strategie voor 2009-2014 dat ook naadloos aansluit bij de eerste millenniumdoelstelling: extreme armoede en honger uit de wereld helpen.

We gaan dus verder dan noodhulp alleen en richten ons op heropbouw en ontwikkeling. Dat vinden we erg belangrijk omdat we de mensen de mogelijkheid willen bieden om in hun eigen behoeften te voorzien zodat ze niet meer van humanitaire hulp afhankelijk moeten zijn.

Wegens de erbarmelijke toestand van het land blijven we Caritas Congo vzw ook ondersteunen bij noodprogramma's. Op het terrein werken we nauw samen met de Caritasorganisaties van de bisdom-

men die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's en we trachten hen zo goed mogelijk te begeleiden bij de uitbouw van hun capaciteiten.

Emilie beschrijft met concrete voorbeelden de uitgevoerde, lopende en toekomstige projecten.

Ze vertelt ons dat Caritas International sinds 1960 over heel het Congolese grondgebied talrijke projecten uitgevoerd heeft: noodhulp, heropbouw, voedselzekerheid, medische hulp en milieubeheer.

Momenteel werken we aan de volgende projecten:

- **Steunprogramma voor de ontwikkeling** van de landelijke gemeenschappen rond de Grote Meren, die zich over drie landen uitstrekken: Congo, Burundi en Rwanda. Die gemeenschappen liggen in vijf bisdommen (Kinshasa, Popokabaka, Basankusu, Bokungu en Mbandaka) en drie provincies. Het doel van het voedselzekerheidsprogramma is een hogere landbouwproductie en een betere bewaring van de opbrengst, een betere verwerking (malen en ontschorsen) en vermarkting (zoeken naar een rendabelere afzetmarkt). Het is de specifieke bedoeling om de inkomsten, de arbeidsomstandigheden en de levensstandaard van 5700 Congolese gezinnen te verhogen. Het project werd verlengd van april 2009 tot maart 2012, dus met een nieuwe fase van 3 jaar.
- **Project ter ondersteuning van de productie**, het vervoer en de vermarkting van landbouwproducten in de Mahagistreek te Ituri in de voormali-

Boer op het veld, dagelijks hard labeur

ge provincie Oriental. Het programma wordt door de Europese Unie gefinancierd en loopt tot januari 2012 met een mogelijke verlenging van 6 maand. De inhoud is ongeveer dezelfde als bij het vorige project, maar met een grotere nadruk op de vermarkting.

- **Noodproject te Buta-Bondo** voor de reïntegratie van 5650 vluchtelingen-gezinnen die naar huis teruggekeerd zijn, alsook het herstel van een voor de landbouw belangrijke verbindingsweg (Baye-Bondo-Bili-Ango 80 km) in de bisdommen Bondo en Buta in de Oostprovincie. Dit project loopt in samenwerking met Caritas Congo en de plaatselijke Caritaspartners.

- **In 2011 werd er ook hard gewerkt aan 16 microprojecten**, eveneens rond voedselzekerheid. Die programma's omvatten bijvoorbeeld de bouw van proefkippenhokken en de handel in prauwen (soort kano). En we hebben het dan nog niet over de institutionele steun aan de plaatselijke Caritasafdelingen.

Voorts vermeldt onze vertegenwoordigster de toekomstige voortzetting van het arbeidsintensieve steunprogramma voor de ontwikkeling van landelijke gemeenschappen rond de grote meren die zich uitstrekken over 3 landen (Congo, Burundi en Rwanda).

Caritas wil ook ingaan op een offerte-aanvraag van de EU inzake de voedselzekerheid in Kinshasa. In overleg met de FAO wil Caritas International ook nog werken aan een gemeenschappelijk project voor de irrigatie van het Batéképlateau nabij Kinshasa.

Er wordt aan Echo ook een plan voor een dringend voedselzekerheidsproject te Goma voorgelegd.

En dan pleiten we er ook nog voor om een project van de BTC in Kwango (provincie Bandundu) te onderaannemen, met name het Prodakk en Prodekkproject.

Ten slotte willen we meewerken aan het Agriconosynergieproject, een consortium van Belgische NGO's, dat kennis en vaardigheden wil overdragen aan plaatselijke landbouwers.

Dit is maar een greep uit de vele door Emilie aangehaalde programma's van Caritas International in Congo om onze activiteiten ter plaatse te illustreren. Voor meer details verwijzen we u graag naar onze website: www.caritas-int.be. ■

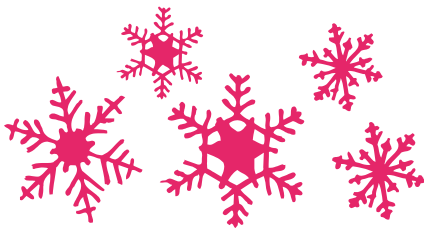
De voorzitter en de directeur, samen met de begunstigen van het project

Mahagi-Nioka, De boeren zaaien hun eigen voedselzekerheid

Juliette Macquart is onze "projectleider voedselzekerheid" voor het bisdom Mahagi-Nioka in het uiterste noordoosten van Congo, aan de grens met Soedan en Oeganda.

Juliette Macquart,
projectleider
voedselzekerheid

Het bisdom Mahagi-Nioka telt 1 198 086 inwoners op een oppervlakte van 21 000 km². De helft ervan is katholiek. Dit gebied is het strijdtoneel van confrontaties tussen de legers van Oeganda en Rwanda, de verschillende plaatselijke rebellen-groeperingen en de Mayi-Mayibeweging die zich tegen de invasies verzet.

Vooraf in de Butembostreek heerst een onveilig klimaat, parochiegemeenschappen werden er geplunderd en vernietigd. Ondanks het gevaar blijft Caritas er aanwezig om de plaatselijke bevolking te helpen.

De getuigenis van Juliette, die deze situatie dagelijks aan den lijve ondervindt, is veelzeggend.

"Toen ik in 2009, het jaar waarin we met dit project van start gingen, aan een deelnemer vroeg waar hij werkte, antwoordde hij me dat hij werkloos was. Vandaag zal hij op dezelfde vraag met trots antwoorden dat hij landbouwer is en dat zijn gezin dankzij dit mooie beroep een behoorlijk leven kan leiden."

HOE IS DEZE VERANDERING TOT STAND GEKOMEN?

"Het voedselzekerheidsproject, gefinancierd door Caritas International België en de Europese Unie, wordt uitgevoerd door ons, samen met de ontwikkelingsafdeling van het Mahagi-Niokabisdom. 3000 landbouwgezinnen in Mahagi en Noord-Djugu worden begeleid. Het pro-

ject telt drie luiken, nl. het verhogen van de opbrengst en de productiviteit, het transporteren en verhandelen van landbouwproducten en het aanmoedigen van de gemeenschapszin."

"Tijdens de eerste 2 jaar richtten we ons vooral op het eerste luik. Vele gezinnen waren immers niet in staat om hun eigen land te bezaaien. Het zaad van het vorige seizoen was op omdat er te weinig opbrengst was, en de hakken die ze gebruikten waren in een zeer slechte staat. Kortom, het werk op het land moest beter georganiseerd worden."

KUNNEN ZE IN HUN EIGEN BEHOEFTE VOORZIEN?

"Momenteel bereiden 350 van onze producenten zich voor op de oogst van 50 ton bonen om te verhandelen naar Kisangani (900 km) en naar de hoofdstad Kinshasa (1500km). Er is dus voldoende opbrengst. In plaats van één maaltijd per dag, eten de landbouwers en hun gezin

nu dagelijks twee tot drie maal. Het productierendement is op 2 jaar tijd met een factor van 3,5 vermenigvuldigd."

"Elk huishouden is nu in staat om een deel van de opbrengst te verkopen, waardoor hun levensstandaard verbetert. Nu kunnen ze huizen bouwen met duurzamere materialen, een moto of een fiets kopen en hun kinderen naar school sturen."

"De producentenverenigingen die hun producten amper verkocht kregen aan een schappelijke prijs, besloten zich te verenigen. Vijf coöperatieven krijgen momenteel vorm en staan onder toezicht van een comité voor beheer van het handelssysteem, het zogehete COGESYCO."

"De producenten kunnen trots zijn op de vooruitgang die ze op twee en een half jaar geboekt hebben. Het voedselzekerheidsproject loopt af in 2012 maar de lokale partner, ontwikkelingsafdeling van het Mahagi-Niokabisdom, zal de betrokkenen van het programma verder begeleiden."

Basankusu

Zuster Félicité, een vrouw met een missie

Zuster Félicité

Beelden die voor altijd in haar geheugen gegrift zullen blijven. In 1980 kiest ze voor het kloosterleven en treedt ze in bij de Soeurs Thérésiennes de l'Enfant Jésus te Basankusu.

Ook na haar studies biologie blijven de beelden van die van honger stervende kinderen haar achtervolgen, waardoor al haar belangstelling naar het aspect voeding uitgaat. Ze begint zich af te vragen wat er moet veranderen om de honger uit de wereld te helpen.

BASANKUSU, IN HET HARTJE VAN HET REGENWOUD

Zuster Félicité wordt eerst lerares en daarna directrice van de middelbare school van Basankusu. Maar die bezigheden stoken niet helemaal met wat haar echt zorgen baart: de strijd tegen de voedselonzekerheid en de situatie van de vrouw op het platteland. Uiteindelijk verlaat ze haar bevoorrechte situatie en gaat zich ten volle aan "haar missie" wijden.

In 2006 neemt ze de coördinatie van het Caritasproject voedselzekerheid te Basankusu op zich omdat ze ervan overtuigd is dat ze het lot van vrouwen en hun kinderen aanzienlijk kan verbeteren. De taak die haar wacht is enorm. De stad Basankusu ligt midden in het regenwoud op de frontlijn tussen verschillende gewapende groepen en had hieronder zwaar te lijden tijdens de burgeroorlog van 1998-2003.

Zuster Félicité leeft te midden van een bevolking die slechts met veel moeite kan overleven. Ze engageert zich met hart en ziel voor het project, bestaande uit allereerste activiteiten. Centraal hierin staat de verhoging van de landbouwproductie, onder meer door de invoer van nieuwe variëteiten van aardnoten, zwarte ogenbonen, maniok en maïs, het aanleren van nieuwe landbouwtechnieken, de ontwikkeling van de vissector en het op de markt brengen van plaatselijke producten. ■

"De Afrikaanse vrouw hoort thuis in de keuken en dient de kinderen groot te brengen!" Zo klinkt het aloude, vastgeroeste cliché over de plaats van de vrouw in de Afrikaanse samenleving.

AREZKI BOUTRAHI

Tal van redenen zijn er hiervoor te bedenken maar feit is dat de vrouw op het platteland al altijd als "lastdier" werd behandeld en als een soort van productiemiddel werd uitgebuit door de mannen van haar familie.

Toch zijn er steeds meer Afrikaanse vrouwen die opkomen voor hun fundamentele rechten en strijden voor de emancipatie van de vrouw in de samenleving. Zo treedt de vrouw steeds meer op de voorgrond in de Afrikaanse samenleving, ook al blijft de gelijkheid er tussen man en vrouw een grote uitdaging.

Tot op de dag van vandaag moeten vrouwen strijden voor een plaats op de schoolbanken, voor het behalen van een diploma of voor het bemachtigen van een baan; dit is immers vaak enkel voor mannen weggelegd.

DE VROUWEN NEMEN HUN LOT IN EIGEN HANDEN

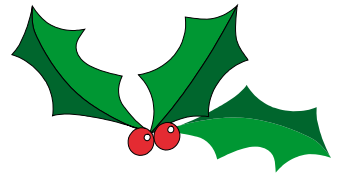
Slechts enkele jaren na het einde van de oorlog is de situatie van de Congolese

vrouw amper veranderd: ze is nog vaak het onderwerp van taboes. Meer nog dan elders bestaat een vrouw hier enkel in functie van haar afstamming, zowel binnen haar eigen familie als binnen die van haar echtgenoot. M.a.w. als de familie, stam of samenleving het leven van een vrouw reeds uittekenden, is de kans op een ander leven of emancipatie klein.

Ondanks alles zijn er toch vrouwen die hun lot resoluut in eigen handen willen nemen. Zuster Félicité is een van die moedige vrouwen.

Zuster Félicité heeft wellicht het geluk gehad dat haar moeder in het onderwijs stond, waardoor ze naar school is kunnen gaan in een land waar dat niet zomaar voor iedereen is weggelegd. Daarna heeft ze school gelopen in de middelbare school van de "Zusters van Onze-Lieve-Vrouwter-Bunderen" te Basankusu.

In die periode komt ze met leeftijdsgenoten in aanraking die het minder goed hebben dan zij en ook vaak ondervoed zijn en in slechte gezondheid verkeren.

Een antwoord op de crisis en een volgende voorkomen

Caritas International werkt nauw samen met haar partners uit het internationale Caritasnetwerk om de droogte en de honger in de Hoorn van Afrika het hoofd te bieden.

GILLES CNOCKAERT

Verdeling van voedsel en voedsel-supplementen, toegang tot water, ondersteuning van de bestaansmiddelen van de lokale gemeenschappen...). Al deze programma's van Caritas oefenen in de regio een invloed uit op het leven van in totaal 1 113 000 mensen. Bovendien gaat het om een interventie in twee fasen: in de allereerste plaats helpen we de meest kwetsbare slachtoffers om ze vervolgens de nodige middelen aan te reiken zodat ze toekomstige droge periodes op eigen kracht door kunnen komen.

Het internationale Caritasnetwerk is er met haar interventie, geraamd op 30 miljoen euro, in geslaagd om aan meer dan een miljoen mensen in Somalië, Ethiopië, Kenia, Eritrea en Djibouti snel hulp te bieden:

- verdeling van 200 ton voedselhulp aan ondervoede kinderen en zogende moeders via de Caritas-voedselcentra;
- verdeling van graan, olie en andere voedingsmiddelen aan bijna 500 000 mensen;

Alistair Dutton, directeur van de humanitaire operaties van Caritas Internationalis, bezoekt met een Ethiopische collega de bouw van een waterbekken voor de opvang van regenwater.

- het herstellen van de toegang tot drinkbaar water voor 250 000 mensen;
- bouw van 3000 latrines en douches voor 48 000 Somalische vluchtelingen in Kenia;
- bouw van 12 000 kleine waterreservoirs en 45 kleine dammen evenals het herstellen van kanalen, reservoirs en putten met het oog op een langdurige watervoorziening;
- verdeling van meer dan 10 000 kleine dieren zoals varkens en gevogelte;
- verdeling van zaden die bestand zijn tegen de droogte en installatie van pompen om de gewassen te irrigeren;
- opleiding voor landbouwers in technieken om het regenwater te bewaren en de bodem in stand te houden.

"EEN RAMP ZOWEL VAN MENSELIJKE ALS NATUURLIJKE OORSPRONG"

"Hoewel de droogte de onmiddellijke aanleiding van de huidige crisis was, is naast de natuur ook de mens hiervoor verantwoordelijk", verklaart Alistair Dutton, directeur van de humanitaire operaties van Caritas Internationalis. "Als we willen dat deze hongersnood in Oost-Afrika de laatste wordt van de eeuw, dan moeten we de chronische onderontwik-

keling aanpakken, de lokale gemeenschappen helpen om zich aan de evoluerende klimatologische omstandigheden aan te passen en de conflicten oplossen". Dit laatste geldt vooral voor Somalië, een land in hongersnood als gevolg van jarenlange conflicten en de afwezigheid van enig bestuur. Deze vaststelling gaat eveneens op voor de buurlanden, waar Caritas net als in Somalië de ergste noden tracht te lenigen. Naast de voedselprogramma's voor de slachtoffers van ondervoeding proberen we de lokale gemeenschappen ook de middelen te verstrekken om in de toekomst zelf de grillen van het klimaat aan te kunnen. Dat doen we door landbouwtechnieken aan te leren die beter geschikt zijn voor een droog klimaat, zoals terrasbouw, of door met nieuwe installaties het water van de zeldzame en hevige regens beter te bewaren en er zo de akkerlanden mee te irrigeren. Het is ook belangrijk om de grondwaterlaag en de bovenste –meest vruchtbare– bodemlaag te onderhouden en te strijden tegen de ontbossing die onafwendbaar tot verwoestijning leidt. ■

Meer info: www.caritas-int.be

Ethiopië :

Gesprek met Mgr. Mejia, bisschop van Soddo-Hosanna

Monseigneur Rodrigo Mejia, S.J., apostolisch vicaris en bisschop van Soddo-Hosanna, een van de armste bisdommen van Zuid-Ethiopië, was tijdens zijn passage in Brussel te gast bij Caritas International en kwam er spreken over de heersende hongersnood in zijn land.

AREZKI BOUTRAHI

Na 20 jaar te hebben doorgebracht in de Democratische Republiek Congo en 14 jaar in Kenia, woont monseigneur Rodrigo Mejia intussen al 13 jaar in Ethiopië.

Hij stelt dat de terugkerende droogtes en het gebrek aan neerslag in het land te wijten zijn aan de klimaatverandering. En de internationale prijsstijging van het graan duwt het land nog dieper in de put, met al tientallen jaren hongersnood tot gevolg. Momenteel hebben ongeveer 4 miljoen mensen dringend nood aan voedsel! Het bisdom strekt zich uit over zo'n 57 000 vierkante kilometer in het zuiden van Ethiopië, aan de grens met Soedan en Kenia. Er leven 7 miljoen mensen en de regio heeft met 125 inwoners per km² bijna de grootste bevolkingsdichtheid van het land. Mgr. Mejia benadrukt dat de armoede er onder de hele bevolking kritieke proporties aanneemt.

Hoewel de grond vruchtbaar is, slaagt men er niet in alle monden te voeden. De regio werd immers altijd gemarginaliseerd.

STRIJD TEGEN DE BRAINDRAIN

Mgr. Mejia beklemtoont dat de huidige situatie dramatisch is en verergert door de braindrain en de emigratie van mensen op zoek naar een beter leven. De regering en de federale verantwoordelijken leveren weliswaar aanzienlijke inspanningen, maar internationale hulp blijft niettemin noodzakelijk om de hongersnood het hoofd te bieden. Onder de talrijke humanitaire organisaties die het Ethiopische volk bijstaan, levert Caritas International sinds vele jaren zeer gewaardeerde constructieve bijstand. Caritas International neemt als partner van de plaatselijke Caritasorganisaties naast noodhulpacties ook deel aan talrij-

ke projecten om het lot van vele behoeftige families te verbeteren.

De programma's die Caritas in Ethiopië verwezenlijkt zijn niet nieuw. Sinds vele jaren helpt Caritas op het gebied van water, sanitair, hygiëne, gezondheidszorg en voeding.

De voedselonzeekerheid treft momenteel 4,5 miljoen mensen, maar nog eens 7 miljoen lijden aan chronische ondervoeding en krijgen het hele jaar door humanitaire hulp. Zonder die hulp zouden vandaag 12 miljoen Ethiopiërs door hongersnood bedreigd worden.

EEN WEGENNET IS VAN ESSENTIEEL BELANG

Caritas spitst zich dus toe op het beheer van de natuurlijke hulpbronnen om erosie tegen te gaan, met name door herbebossing, productie van levensmiddelen, het oprichten van vrouwengroepen die zich met geitenteelt bezighouden, hygiëne, gezondheidszorg en opleidingen in de plaatselijke gemeenschappen.

Mgr. Mejia blikt terug op de verschillende programma's van Caritas in 2003, 2005, 2008, 2010 en 2011, die allemaal tot doel hadden om – vooral bij noodsituaties - de voedselonzeekerheid te bestrijden waarbij er steeds getracht werd om nieuwe gewoontes te creëren. De voorouderlijke, archaische culturele tradities, vooral gebaseerd op de teelt van voedingsgewassen, met daarbij de afwezigheid of het gebrek aan kennis van opslagtechnieken en zaadreserves, maken dat ze niet kunnen omgaan met terugkerende natuurrampen.

De Caritasprojecten die aan de hand van aangepaste opleidingen hierin verandering trachten te brengen, beginnen hun vruchten af te werpen. Deze inspanningen dienen echter ondersteund te worden met de door de regering al deels aangevatte uitbouw van een wegennet om zo de vele moeilijk bereikbare streken te ontsluiten. Dit zou nieuwe perspectieven openen voor de boeren die in staat zouden zijn om hun producten te verkopen en na te denken over hoe ze hun producten beter kunnen bewaren en verwerken.

De hulp van Caritas wordt erg gewaardeerd en is nog steeds zeer nuttig, maar het zijn toch vooral de Ethiopiërs die het zullen moeten doen. Na 13 jaar aanwezigheid in Ethiopië is Mgr. Rodrigo Mejia van mening dat we eerst in de mens moeten investeren door hem zijn zelfvertrouwen terug te geven. De bisschop van Soddo-Hosanna droomt reeds in alle stilte van de oprichting van een toekomstige Katholieke Universiteit van Addis Abeba! ■

Gezinshereniging

Is het recht op gezinsleven bedreigd?

Naar aanleiding van de nieuwe wet op de gezinshereniging van september jl. hebben we Christine Paquet, maatschappelijk werker bij de sociale dienst Brabantia / Caritas International, geïnterviewd.

VÉRONIQUE KISTENBORGH

Waaruit bestaat uw taak bij de sociale dienst?

Als maatschappelijk werker ontvang ik de migranten die zich bij onze permanentiedienst aanbieden. Ik tracht dan zo goed mogelijk op de verschillende verzoeken te antwoorden. In ons team van negen maatschappelijk werkers zijn er vier gespecialiseerd in gezinshereniging. Deze aanvraag komt namelijk het meest voor. In 2010 hebben we 600 nieuwe dossiers geregistreerd. Daarvan werden er 215 op regelmatige basis opgevolgd.

Wie vraagt gezinshereniging aan en hoe verloopt de procedure?

Doorgaans zijn het mensen die als vluchteling of als geregulariseerde asielzoeker in België een verblijfsvergunning verkregen hebben en die gezinsleden uit

hun land van herkomst willen laten overkomen. Volgens de Belgische wetgeving mogen ze hun kinderen en echtgenoot of echtgenote immers laten overkomen. In een eerste fase geven we al wat informatie en kijken we na of ze aan de criteria voldoen. Zo ja worden in een tweede fase alle nodige documenten verzameld en het dossier voorbereid. Gezinsleden die zich bij de migrant willen voegen, doorlopen vaak een ware lijdensweg: in sommige landen is het erg moeilijk om aan de nodige bewijsstukken te geraken. Die moeten dan vervolgens nog gelegaliseerd worden en persoonlijk aan de Belgische ambassade in het land van herkomst voorgelegd worden, waar dus de visumaanvraag ingediend moet worden. In landen als Irak of Afghanistan is er echter geen Belgische ambassade

aanwezig. De familieleden moeten zich dus naar een buurland begeven met alle praktische moeilijkheden en risico's van dien. En dan spreken we nog niet over de kosten die dat met zich meebrengt... Het gaat om veel verschillende nationaliteiten maar vermits meer en meer Irakezen en Afghanen een vluchtelingenstatuut of subsidiaire bescherming toegekend kregen, verwachten we dan ook meer aanvragen van Iraakse en Afghaanse burgers (*nvdr: in 2010 behoorden beiden tot de top 3 van nationaliteiten die in ons land een vluchtelingenstatuut of subsidiaire bescherming toegekend kregen*).

Wat zijn de grote fasen van een gezinshereniging en hoelang duurt dat?

De hereniging duurt ongeveer 6 maand tot 1 jaar en kan voor meer ingewikkelde dossiers zelfs tot 2 jaar duren. Nadat de persoon in kwestie zich met zijn volledige dossier bij de Belgische ambassade in het land van herkomst persoonlijk aangemeld heeft, controleert die ambassade de documenten en draagt deze over aan de dienst Vreemdelingenzaken in Brussel, de bevoegde instantie voor het al dan niet toekennen van een visum. Momenteel kennen de meeste dossiers een gunstig verloop. De nieuwe, strengere wet zou dat echter wel eens kunnen veranderen.

Welke invloed zal deze wetwijziging op uw werk hebben?

We hebben er vorige oktober al een hoop administratief werk bijgekregen

toen Vreemdelingenzaken ons vroeg om alle dossiers aan de nieuwe criteria aan te passen. De nieuwe wet is eveneens van toepassing op de reeds lopende dossiers en we kregen maar heel weinig tijd. We hebben dus extra hard moeten werken. In de toekomst voorzien we erg moeilijke situaties voor bepaalde categorieën van mensen, waaronder de meest kwetsbaren. De recente wetwijziging zal hen de mogelijkheid ontnemen om zich met hun familie te verenigen omdat vanaf nu geldt dat mensen met ernstige gezondheidsproblemen, die daardoor niet kunnen werken, uitgesloten worden). We maken ons dus grote zorgen over de weerslag van deze nieuwe maatregelen en daaruit voortvloeiende gezinsdrama's. Toch blijven we ons inzetten voor de hereniging van gezinnen over de grenzen heen, omdat we het recht op gezinsleven als een van de fundamentele rechten van de mens beschouwen. En wat ook de uitkomst moge zijn, tijdens die langdurige herenigingsprocedure hebben de betrokken gezinnen nood aan ondersteuning. ■

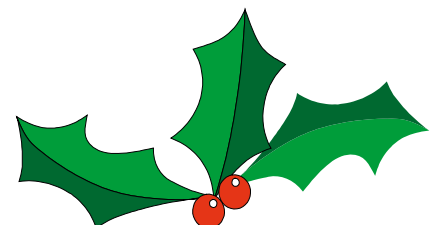

Getuigenis

De heer Akapo (schuilnaam) bekleedde in Togo een topfunctie bij een van de grootste oppositiepartijen, tot hij in 2002 niet meer anders kon dan de vervolgingen te ontvluchten die ook de andere partijleden bedreigden. Na 10 jaar wachten is zijn gezin eindelijk weer herenigd. Over deze lange scheiding doet hij ons zijn verhaal.

“Bij mijn aankomst in België vroeg ik al dadelijk asiel aan, maar na een eendelige procedure van 4 jaar raadde men mij aan om een regularisatie wegens humanitaire redenen aan te vragen. Die verkreeg ik uiteindelijk in 2007. Vijf jaar lang woonde ik dus alleen in een kleine studio. Aangezien ik hier in België bescherming genoot, hoefde ik niet meer voor mijn leven te vrezen en kreeg ik de kans om enkele opleidingen te volgen. Natuurlijk miste ik mijn vrouw en kinderen heel erg. U kunt zich niet inbeelden hoe ik hieronder leed. Ik dacht dat ik gek werd. De eenzaamheid woog zo zwaar dat ik zelfs tegen voorwerpen begon te praten. Een jaar na de regularisatie kon ik de procedure voor gezinshereniging starten en mijn echtgenote laten overkomen. Dankzij een contract van onbepaalde duur dat ik net in de wacht had gesleept en na 6 maand formaliteiten kon ik mijn vrouw eindelijk in de armen sluiten. Het was heerlijk om weer bij elkaar te zijn, maar tegelijkertijd voor haar ook een pijnlijke scheiding omdat ze onze kinderen in Togo had moeten achterlaten. Om heel het gezin te laten overkomen moest ik immers voldoen aan de toenmalige voorwaarde van “voldoende huisvesting”. Maar hoe kan je met één loon een appartement huren groot genoeg voor vijf kinderen? Zelfs met de inkomsten van mijn echtgenote, die haar droom op een verpleegsterjob had opgegeven om net zoals ik snel een baan in het hotelwezen te vinden, bleef dit onmogelijk. Gelukkig kon ik als jongste kind van de familie rekenen op de hulp van mijn oudere broers die de opvoeding van onze kinderen op zich wilden nemen. Ik stuurde ze regelmatig geld om hun studies te betalen en in hun belangrijkste behoeften te voorzien. Maar mijn echtgenote en ikzelf gingen diep gebukt onder de afstand die ons scheidde en we zagen het tijdens die lange wachttijd vaak niet meer zitten, tot ik begin 2011 de Belgische nationaliteit verkreeg. Die huisvestingsvoorwaarde was ondertussen gelukkig

afgeschaft zodat niets er ons nog kon van weerhouden om een gezinshereniging aan te vragen en onze kinderen te laten overkomen. Maar dat was buiten de waard gerekend: we kregen te horen dat de procedure enkel voor de echtgenoot of minderjarige kinderen gold, terwijl mijn oudste zoon al meerderjarig was. Als student aan de universiteit van Lomé kon hij echter nog altijd ‘ten laste’ beschouwd worden, op voorwaarde dat we genoeg bewijzen konden verzamelen om Vreemdelingenzaken te overtuigen. We hebben ons daarom tot Caritas International gewend om ons hierbij te helpen. En net toen we dachten dat het geluk ons toelachte, kwam er in september de nieuwe, strengere wet op gezinshereniging, die tevens op lopende dossiers van toepassing bleek te zijn. De onheilstijding van Vreemdelingenzaken bracht ons helemaal van streek. We dachten echt dat alle moeite een maat voor niets was geweest en we dus tot overmaat van ramp onze kinderen nooit meer zouden zien. Maar het geluk stond deze keer aan onze zijde: we voldeden aan de strenge voorwaarden van de nieuwe wet. Eind oktober kwam dan eindelijk het langverwachte nieuws. Onze 5 kinderen mochten overkomen! U kunt zich niet voorstellen wat een enorme opluchting dat voor ons was. Nieuwe hoop op een gezamenlijke toekomst, weliswaar een beetje in mineur bij de gedachte aan al die mensen die dat geluk niet hebben gehad. We bedanken Caritas International van harte voor hun hulp en we moedigen hen aan om zich te blijven inzetten voor alle “stemlozen” die net zoals wij nood hebben aan steun. ■

Verantwoordelijke communicatie :
Gerda Wylin

Werkten mee aan dit nummer:

A. Boutrahi, R. Claes, G. Cnockaert, E. Cordelier,
V. Kistenborgh, J. Leysen, J. Maquart, C. Paquet,
M. Vanhentenryk, J. Vanraes

Lay-out en druk :

Corelio Printing

Verantwoordelijke uitgever:

G. Dopchie - Directeur
Caritas International
Liefdadigheidstraat 43, 1210 Brussel

Info Magazine :

Tel : 02 229 36 23
johanna.vanraes@caritasint.be

Contactpunt West/Oost-Vlaanderen

Bosdreef 5
8820 Torhout
Tel : 050 74 56 27
l.wouters@caritasint.be

Contactpunt Antwerpen/Vlaams-Brabant

Liefdadigheidstraat 43, 1210 Brussel
Tel: 02 229 36 22
p.goedeme@caritasint.be

Contactpunt Limburg

Tulpinstraat 75
3500 Hasselt
Tel: 011 24 90 68
a.nivelle@caritasint.be

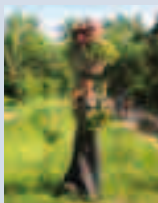
Contactpunt Wallonië

Rue des Bruyères 129
4000 Luik
Tel: 04 229 79 44
m.schenkelaars@caritasint.be

INHOUD

- 2 KERSTBOODSCHAP
- 3 EDITORIAAL
- 4 DR CONGO : EEN HALVE EEUW ACTIEF AANWEZIG
- 6 MAHAGI-NIOKA
- 8 HONGER IN DE HOORN VAN AFRIKA
- 9 GESPREK MET MGR MEJIA
- 10 GEZINSHERENIGING

Caritas International is de Belgische schakel van een wereldwijd netwerk van 165 christelijke organisaties. We zijn samen actief in 200 landen en regio's in crisishulp en ontwikkeling. In België huisvesten we asielzoekers en begeleiden we migranten.

OVERSTROMINGEN IN AZIË

Meer dan 15 miljoen mensen getroffen

Joeri Leysen

Joeri Leysen, onze expat in Azië, beklemtoonde tijdens zijn doortocht in Brussel de ernst van de situatie. "Overstromingen hebben miljoenen families onder water gezet en er is dringend nood aan meer hulp en middelen."

RUBEN CLAES - MATTHIAS VANHENTENRYK

Zware overstromingen hebben minstens 15 miljoen mensen getroffen in Thailand, Vietnam, Cambodja en de Filipijnen. De overstromingen, de ergste in 50 jaar, zijn het gevolg van de verwoestende combinatie van tropische cyclonen en zware moessonregens. Van juli tot oktober stonden de hemelstuiven quasi non-stop open. Hierdoor stond meer dan 1 miljoen vier-

© Caritas Internationalis

kante kilometer onder water, waaronder veel dichtbevolkte gebieden. Sommige families brachten zichzelf in veiligheid op de daken van hun huizen of in noodboomhutten. In Thailand alleen werden 9,5 miljoen mensen getroffen door deze enorme waterlast. In Cambodja en de Filipijnen werden nog eens 5 miljoen mensen het slachtoffer van de verwoestende regens. En spijtig genoeg zijn er meer dan 800 dodelijke slachtoffers te betreuren.

De meeste overstromde gebieden liggen in afgelegen landbouwgebieden en zijn dus moeilijk bereikbaar voor de hulpverleners. Vele boeren zagen zo hun volledige rijstooft verloren gaan. In Thailand gaat het ongeveer om 25% van de oogst. Daarnaast werden meer dan 10 000 fabrieken en bedrijven, die in totaal meer dan een half miljoen mensen te werk stellen, getroffen. Duizenden werknemers verloren hierdoor (tijdelijk) hun baan. De bevolking heeft nood aan de meest noodzakelijke middelen zoals drinkwater, voedsel, antisoenen en hygiënekits. Het risico op epidemieën, zoals cholera, is gevoelig gestegen.

Caritas en haar lokale partners hebben al bergen werk verzet en deden al het mogelijke om de ergst getroffen te helpen met de meest noodzakelijke zorgen. Caritas Thailand verspreidde zo in eigen land al voedsel, zeep en andere noodzakelijke levensmiddelen aan duizenden gezinnen.

«Mijn hart is zwaar als ik zie hoe de mensen in Thailand en omstreken lijden,» zegt bisschop Pibul Visitnondachai, voorzitter van de Sociale Pastorale Commissie van de Kerk in Thailand. «Ik vraag om uw gebeden en solidariteit voor de getroffen.»

HARTELIJK DANK AAN ONZE VRIJWILLIGERS !

Het hele jaar door voert Caritas sensibilisatieacties en tracht ze zoveel mogelijk burgers te bereiken. Of het nu gaat om fondsenwervingcampagnes, de actie "Eén miljoen sterren" of simpelweg ontmoetingen met het grote publiek om ze gevoelig te maken voor diverse kwesties, Caritas kan altijd rekenen op haar regionale medewerkers maar vooral op een groot aantal vrijwilligers om onze acties te sturen.

Allen bedankt!

